

סקר טבע עירוני – תל אביב-יפו

אתר 38
מדרון יפו

מכלול: רצועת החוף

תאריך סקירה: 25.7.12, 5.7.12, 2.5.12

גודל מקורב של השטח: 300 דונם

שם הסוקר: רעות לוריאי, ניר מעוז, בועז שחם, ערן בנקר

נ.צ.מ (ישראל חדשה): 176200/661320

רחוב/גבול: מערב: ים, דרום: חוף גבעת עליה, צפון: חוף מפרץ יפו

רובע: 7 - יפו

תאור כללי: רצועת חוף עירונית הכוללת את נמל יפו, רציפים ומבני אחסון, גן חופי, חוף חולי וכתמים של בתה חופית מטופחת. במבני הנמל קינונים של עטלפי פירות סנוניות וסיסים לאורך החוף והמזח מגוון עופות מים ועופות ים בעונות הנדידה. שילוב של שימושים עירוניים מובהקים עם מגוון ביולוגי עשיר.

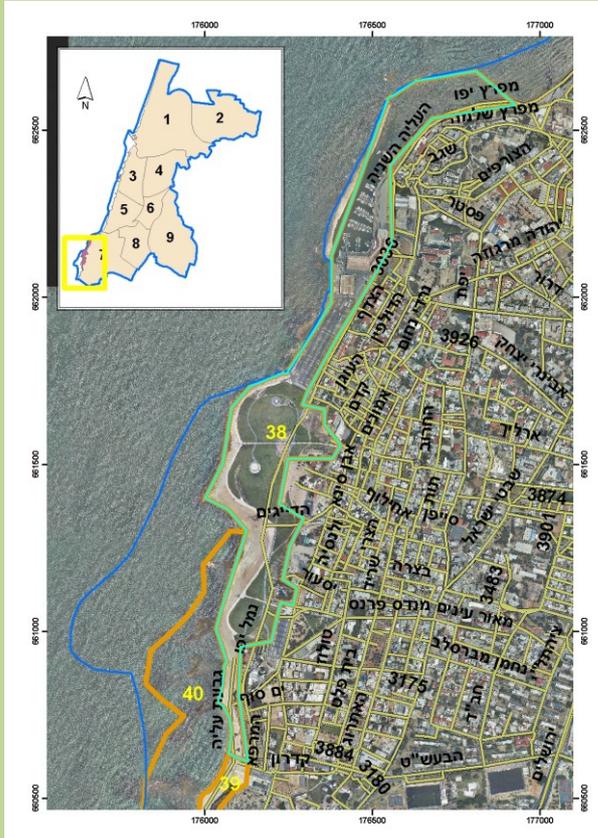
מאפייני השטח

אקולוגיה

בתי גידול	חוף חולי, בתה חופית, מבנים וקירות, מסלעות, גינות.
תצורות צומח	בתה חופית, בתה עשבונית – בור. צומח כתלים.
יחידות צומח	עדעד כחול – דו פרק חופי חרצית עטורה – קחון החוף שיבולת שועל נפוצה – ברומית שעירה
כיסוי צומח (%)	70% - 30%
צומח ייחודי	נדירים: פרגה צהובה, אוכס אמיתי (גדל בסדקי קירות וחומות), אהל הגבישים. אנדמים: ארכובית א", דרדר הקורים
בעלי חיים	עופות ים – שחפים, שחפיות, חופמאים. ציפורי שיר – סנוניות וסיסאים.
חי ייחודי	מגוון עופות ים – יסעור, סולה, טבלן.
אתרים חשובים	חוף חולי, כתמי בתה, שוברי הגלים, קירות עתיקים.
חשיבות ברצף-חיבור לאתרים אחרים	גבוהה – חלק מהרצף העובר לאורך החוף
מינים פולשים	ציפורים: דררה, מאיינה, כסוף מקור.
רמת השתמרות השטח	בינונית. רב השטח פתח ומשמש כנמל ופארק חופי. בחלק הדרומי נותרה רצועה צרה של חוף חולי.

פיזי

קרקע	חול, כורכר.
מורפולוגיה	רצועת חוף, מדרון חופי תלול.
מורכבות טופוגרפית (מופעי נוף)	בינונית – גבוהה.
חזות כללית	מרחב מרשים של יפו העתיקה והנמל לצד חוף ים פתוח הכולל רצועה חולית

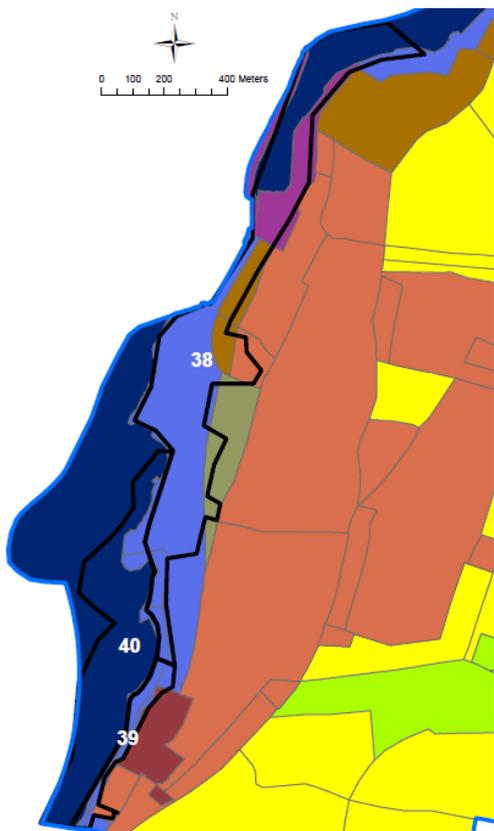

תרשים התמצאות

מראה כללי של אזור הפארק החופי והמדרון המשוקם.

ייעודי קרקע תא/5000

וטבלאות סלע.	תשתיות קולטות קהל
קיימות	סביבה
פסולת בניין	מפגעים והפרות
בינונית. שאריות של אתר הפסולת ששוקם.	רמת הפרה בשטח (מפגעים)
מוסדרת.	נגישות
27405 יפו אתר תת ימי דרום – שרידי מעגן קדום, שרידי כלי שייט ומטענים, עוגנים, כלי חרס ומתכת מן התקופות הברונזה המאוחרת, הברזל, הפרסית, ההלניסטית, הרומית, הביזנטית, ימי הביניים והממלוכית. על טבלאות הגידוד מיתקנים חצובים: בריכות ותעלות. 823/0 יפו – גבעה מלאכותית מעל לנמל יפו וסביבותיה, שרידי יישוב וחרסים מן התקופות הברונזה התיכונה, הברונזה המאוחרת, הברזל, הפרסית, ההלניסטית, הרומית, הביזנטית, הערבית הקדומה, הערבית המאוחרת, הצלבנית, הממלוכית והעות'מנית. 4422 יפו אתר תת ימי – שרידי מעגן קדום, שרידי כלי שייט ומטענים, עוגנים, כלי חרס ומתכת מן התקופות הברונזה המאוחרת, הברזל, הפרסית, ההלניסטית, הרומית, הביזנטית, ימי הביניים והממלוכית.	ארכיאולוגיה
נמל דיגים, נמל תיירות, מסחר, נופש ופנאי.	שימושים
ייעודי קרקע עיקריים	
<p>תכנית מתאר ארצית: תמ"א 35 – מרקם עירוני, רגישות נופית סביבתית גבוהה. תכנית מתאר מחוזית (תמ"מ 5): עפ"י תמ"א 4/13 – חוף ים, עורף חוף, אזור מלונאות, שטח ישוב, ציר ירוק, מוקד פיתוח. תכנית מתאר עירונית (ת"א 5000): ים בתחום שיפוט עירוני מעגנת נופש ספורט ופנאי אזור פעילות מיוחד שטח פתוח מטרופוליני חופי אזור מגורים בבניה מרקמית נמוכה</p>	
מסקנות והמלצות	
חשיבות האתר:	
<ul style="list-style-type: none"> • סביבה חופית וימית עשירה לצד שימושים עירוניים היסטוריים. • בתי גידול משוקמים במרחב אורבני • מערכת אקולוגית עירונית על גבי תשתית עתיקה. • צומח כתלים על מבנים עתיקים. • <u>שמירה וטיפוח של ערכי טבע קיימים:</u> • מניעת ריסוס וכיסוח. • טיפול והסרה של צמחייה פולשנית • שימור אתרי צומח חופי ומינים נדירים • שימור אתרי קינון של ציפורים ועטלפים • פינוי פסולת מאזור החוף • הימנעות משימוש באמצעים מכניים ברצועת החוף החולי 	

לצורך שמירת אוכלוסיית חולון החוף

שיקום ושיחזור בתי גידול מערכות אקולוגיות:

- הגדלת השונות של בתי הגידול
- יצירת מסלעות כורכר וקירות של צומח סלעי
- שתילת מינים בסכנת הכחדה ושימוש במינים מקומיים בגינון
- פיזור זרעים ופקעות של מינים מקומיים בשטחי כורכר

נתוני הסקר

צומח

שם המין	סטאטוס
עדעד כחול	
חרצית עטורה	
קחווץ מצוי	
ברומית המטאטא	
ארכובית א"י	אנדמי
פרגה צהובה	
נר הלילה החופי	
סלק מצוי	
עכנאי שרוע	
שיבולת שועל נפוצה	
תלתן א"י	
כף אווז האשפות	
זון אשון	
דבשה חרוצה	
ניסנית זיפנית	
ברומית ספרדית	
לפתית מצויה	
גדילן מצוי	
דו פרק חופי	
אהל הגבישים	נדיר
אמיד קוצני	
דבקה זיפנית	
חלבולב החוף	
חורשף צהוב	
אטד החוף	
ברומית שעירה	
מלחית אשלגנית	
אשל	
לוטוס מכסיף	
מעוד השיח	
דרדר הקורים	אנדמי
זקנן שעיר	
אוכם אמיתי	נדיר
עולש מצוי	
שיכרון זהוב	

מקרא

גבול העיר

אתר

ייעודים תכנית מתאר

- אזור לתכנון בעתיד
- אזור מגורים בבניה מרקמית
- אזור מגורים בבניה מרקמית נמוכה
- אזור מגורים בבניה נמוכה
- אזור מגורים בבניה רבת קומות
- אזור מוסדות ציבור עירוניים ומטרופוליניים
- אזור מעורב
- אזור פעילות מיוחד
- אזור תעסוקה מטרופוליני
- אזור תעסוקה מקומי
- אזור תעסוקה עירוני
- בית עלמין
- דרך פרברית מהירה
- ים בתחום שיפוט עירוני
- מעגנת נופש ספורט ודיג
- שטח פתוח מטרופוליני
- שטח פתוח מטרופוליני חופי
- שטח פתוח עירוני

שיכרון זהוב על כתלי מבנה בנמל

בעלי חיים

עופות

מין	הספר האדום
לבנית קטנה	LC
כרוון מצוי	NT
סיקסק	LC
שחף צהוב-רגל	DD
יונת בית	מין מבוית
צוצלת	מין פולש
סיס חומות	LC
דוכיפת	NT
דררה מצויה	מין פולש
נקר סורי	LC
סנונית רפתות	LC
בולבול צהוב-שת	LC
פשוש	LC
ירגזי מצוי	LC
עורב אפור	LC
מאינה מצויה	מין פולש
דרור הבית	LC
כסוף-מקור הודי	מין פולש
פרפור עקוד	LC

יונקים

שם המין	סטאטוס
קיפוד מצוי	LC
עכבר מצוי	LC
חולד	LC
חולדה מצויה	LC
חולדת החוף	LC
עטלף פירות	LC
עטלפי חרקים	

זוחלים

מין	דירוג ספר אדום	סיכוי לנוכחות המין
צב יבשה מצוי	VU - עתידו בסכנה	גבוה
זיקית ים-תיכונית	LC - לא בסיכון	גבוה
חרדון מצוי צפוני	LC - לא בסיכון	נמצא
קמטן	NT - בסיכון נמוך	בינוני
שנונית שפלה	CR - בסכנת הכחדה חמורה	גבוה
שממית בתים	LC - לא בסיכון	גבוה
מניפנית מצויה	LC - לא בסיכון	גבוה
שממית עצים	LC - לא בסיכון	נמוך
ישימונית מצויה	LC - לא בסיכון	גבוה

אוכם אמיתי

פרגה צהובה בשטחים משוקמים.

גבוה	LC - לא בסיכון	חומט גמד
גבוה	LC - לא בסיכון	חומט פסים
נמצא	LC - לא בסיכון	נחושית עינונית
נמוך	VU - עתידו בסכנה	נחושית נחשונית
גבוה	NT - בסיכון נמוך	נחושית חולות
גבוה	LC - לא בסיכון	חומט מנומר
גבוה	LC - לא בסיכון	נחשיל מצוי
גבוה	LC - לא בסיכון	חנק
גבוה	LC - לא בסיכון	שלון טלוא ראש
גבוה	LC - לא בסיכון	שחור ראש
גבוה	LC - לא בסיכון	זעמן זיתני
גבוה	LC - לא בסיכון	זעמן שחור
בינוני	LC - לא בסיכון	זעמן מטבעות
נמוך	NT - בסיכון נמוך	נחש מים
בינוני	LC - לא בסיכון	עין חתול חברבר
גבוה	LC - לא בסיכון	ארבע-קו מובהק
גבוה	LC - לא בסיכון	תלום-קשקשים מצוי
נמוך	VU - עתידו בסכנה	מחרוזן "האוכפים"
גבוה	LC - לא בסיכון	צפע מצוי

מידע נוסף

מקור	סטטוס	שם המין
6		שחף אגמים
6		שחף ארמני
6		שחף שחור
6	מזדמן נדיר	יסעור ים תיכוני
6	מזדמן נדיר	סולה מצויה
6	מזדמן נדיר	חמסן
6	מזדמן תדיר	קורמורן גדול
6	LC	בז מצוי
6	כמקנן RE	טבלן מצוייץ
6		יסעור גדול
6		יסעור מצוי
6		יסעורון
6		ארנריה
6	NT	שחפית ים
6	LC	אנפית בקר
6	LC	סבכי שחור ראש
6	NT	דוכיפית
6		לבן חזה
6	NT	עפרוני מצוייץ
6	NT	נחליאלי לבן
6	LC	ירקון
6		פרוש מצוי
6		דוחל שחור גרון

• לאורך החוף נצפו בעבר צבי ים חומים וירוקים¹.

חרדון מצוי בשטח הפארק המגוון (תמונה: בועז שחם)

- ברצועת החוף החולי נצפתה פעילות של חולון החוף.
- אזור המפרץ הסלעי (סלע אנדרומדה) מהווה אתר פעילות לעופות ים ובית גידול לדגיגונים⁶

תרשים בתי גידול וערכי טבע

